

the following: That a person entreat and pray every day by recounting the praise of the Holy One, Blessed is He; asking for the things he needs in the form of requests and entreaties; and then giving praise and thanks to God for the good that He has bestowed upon him — each person according to his ability. (3) [In the past] if a person were accustomed to expressing himself, he would pray more entreaties and requests; if he were a poor speaker, he would pray according to his ability and at any time he wished to. So, too, the amount of prayers would be according to his ability. Some people would pray once a day, and some many times. But everyone, wherever they were, would pray facing the Holy Temple. This was always the way from the time of Moshe our Teacher until the time of Ezra.

חַיִּיב מִצְוָה זֶה כִּף הוּא שְׂיֵהָ אָדָם מִתְחַנֵּן וּמִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם וּמִגִּיד שְׂבַחוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאַחַר כֵּף שׂוֹאֵל צְרָכָיו שֶׁהוּא צָרִיךְ לָהֶם בְּבִקְשָׁה וּבִתְחִנָּה וְאַחַר כֵּף נוֹתֵן שְׂבַח וְהוֹדִיָּה לַה' עַל הַטּוֹבָה שֶׁשֹּׁפֵיעַ לוֹ כֹּל אֶחָד לְפִי כוּחוֹ: ג אִם הָיָה רְגִיל מִרְבָּה בִּתְחִנָּה וּבִקְשָׁה וְאִם הָיָה עֵרֵל שְׂפִתָּיִם מְדַבֵּר כְּפִי יִכְלָתוֹ וּבְכָל עֵת שְׂרִיצָה וְכֵן מִנֵּיִן הַתְּפִלוֹת כֹּל אֶחָד כְּפִי יִכְלָתוֹ יֵשׁ מִתְפַּלֵּל פְּעַם אַחַת בַּיּוֹם וְיֵשׁ מִתְפַּלֵּל פְּעַמִּים הַרְבֵּה. וְהַכֹּל יֵהִי מִתְפַּלְּלִין נוֹכַח הַמִּקְדָּשׁ בְּכָל מְקוֹם שְׂיֵהִיָּה וְכֵן הָיָה הַדְּבָר תְּמִיד מִמֹּשֶׁה רַבֵּינוּ וְעַד עֲזָרָא:

KI TISSA FOR THURSDAY

TORAH

תשא ליום חמישי

תורה

כיון בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה אחרונה דשם ב"ן לקנות הארת רוח משבת הבאה

לֵב עַל בְּסָרָא דְאַנְשָׂא לֹא יִתְנַסֵּף וּבִדְמוּתֶיהָ לֹא תַעֲבֹדוּן

לֵב עַל-בֶּשֶׂר אָדָם לֹא יִיָּסֵף וּבְמִתְכַנְתּוֹ לֹא

(32) It must not be poured upon the flesh of any [unauthorized] man. Do not

RASHI

(32) לֹא יִיָּסֵף — [With one ך, this word would have been in the simple active conjugation, meaning “will pour.” However, here,] it is written with two letters ך, thus signifying the passive conjugation, i.e., “must not be poured,” similar to [the word יִיטב, literally “it will be good,” in the verse] (Deuteronomy

5:16), ולמען ייטב לך, **It must not be poured upon the flesh of any [unauthorized] man** — i.e., from any of this particular [original] oil [made by Moshe; and although one must not make a blend the same as this one, nevertheless, if someone did, no transgression is violated if he poured it on himself (see next Rashi)]. **Do not make one like it, with the same formula** — [The double expression here teaches us:] Do not make one like it with the same quantity of its spices, i.e., with the same weight of each of its spices [and] in proportion to one hin of oil. But if someone [mixed the same weights of spices (Siftei Chakhamim), but nevertheless his particular recipe] had in it less or more spices in proportion to one hin of oil, then it is permissible. And even if someone

רש"י

(לב) לֹא יִיָּסֵף. בְּשֵׁנֵי יוֹדִי"ן לְשׁוֹן לֹא יִפְעַל כְּמוֹ וּלְמַעַן יִיטב לָךְ: עַל בֶּשֶׂר אָדָם לֹא יִיָּסֵף. מִן הַשְּׂמֶן הַזֶּה עֲצָמוֹ: וּבְמִתְכַנְתּוֹ לֹא תַעֲשׂוּ כְמוֹהוּ. בְּסֻכּוֹם סְמִמְנֵינוּ לֹא תַעֲשׂוּ אַחַר כְּמוֹהוּ בְּמִשְׁקַל סְמִמְנֵינוּ הִלְלוּ לְפִי מִדַּת הַיָּין שְׂמֶן אֲבָל אִם פָּחַת אוֹ רְבָה סְמִמְנֵינוּ לְפִי מִדַּת הַיָּין

כֹּתִיָּה קוֹדֵשׁ הוּא קוֹדֵשׁ
 יְהִי לְכוֹן: לֵג גָּבֵר דִּי יִבְסֵם
 דְּכוֹתִיָּה וְדִי יִתֵּן מִנִּיָּה עַל
 חֲלוּנֵי וַיִּשְׁתַּצִּי מֵעַמִּיָּה:
 לֵד וְאָמַר יִי לְמֹשֶׁה סָב לָךְ
 בּוֹסְמִין נְטוּפָא וְטוּפְרָא
 וְחֲלִבְנָתָא בּוֹסְמִין וְלִבְנָתָא
 דְּכִיתָא מִתְקַל בְּמִתְקַל יְהִי:

תַּעֲשֶׂוּ כַמֹּהוּ קֹדֶשׁ הוּא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לְכֶם:
 לֵג אִישׁ אֲשֶׁר יִרְקַח כַּמֹּהוּ וְאֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ
 עַל-זֶר וְנִכְרַת מֵעַמִּיו: ס לֵד וַיֹּאמֶר יְדוּהָ
 אֶל-מֹשֶׁה קַח-לָךְ סָמִים נְטֹף וְשַׁחֲלֹת
 וְחֲלִבְנָה סָמִים וְלִבְנָה זָפַה בַד בַּד יִהְיֶה:

make one like it, with the same formula. It is holy and must remain holy for you. (33) Any man who makes up a blend like this one, or who puts it on an unauthorized person — will be cut off from his people. (34) And the Lord said to Moshe: Take for yourself fragrances: *Nataf, shecheilet, chelbenah*, [other] fragrances, and pure frankincense — with the same [weight] for each and every

RASHI

made a blend [with the same weights and proportion,] like this one [made by Moshe], the one who pours it on himself is not liable — only the one blending it (Keritot 5a). ובמתכנתו — [This term] denotes enumeration, as in [a similar term in] the verse (5:8 above), “the total number (מתכנת) of bricks.” Likewise, (verse 37 below), ובמתכנתה regarding the incense [referring to,

as in our verse here, the number (i.e., the proportionate amounts) of the various elements that make up the incense, namely, the specific blending formula that constitutes the authentic Sanctuary incense]. (33) Or who puts it upon [an unauthorized person — will be cut off from his people] — [This punishment of being “cut off from his people,” applies only to someone who takes] from the actual batch of holy anointment oil made by Moshe [and puts it on unauthorized flesh] (Mizrachi; Keritot 5a). Upon an unauthorized person — i.e., someone for whom anointment [by this oil] is not necessary for [High] Priesthood (Siftei Chakhamim) or [being coronated into the status of] royalty [i.e., only a High Priest (as opposed to a regular one) or king-elect that needs to be anointed by the oil. After their anointment, even they are considered “unauthorized” people with regards to any further application of the holy oil (Siftei Chakhamim)] (Keritot 5b). (34) נטף — identical to צרי [the ingredient of the perfume incense enumerated in the Mishnah (Keritot Chapter 6). Now, the actual word נטף has the meaning “to drip” (see e.g., Rashi on Leviticus 19:10 and Ta’anit 19a),] and since צרי is simply sap which drips (נטף) from balsam trees, it is called נטף (Keritot 6a); in Old French נטף is called gomme (like the English “gum”), while צרי is called triacle (like the English “treacle”). ושחלת — This is a fragrant root which is smooth and shiny, like a fingernail — accordingly, in the Language of the Mishnah (see Keritot 6a), it is called צפורן

רש"י

שָׁמֶן מֵתָר וְאֵף הָעֲשׂוּי בְּמִתְכוּנָתוֹ שֶׁל זֶה אֵין הַפָּךְ
 מִמֶּנּוּ חָיֵב אֱלָא הִרוּקְחוֹ: וּבְמִתְכַנְתּוֹ. לְשׁוֹן הַשְּׁבוּן
 כְּמוֹ מִתְכַנֵּת הַלְבָנִים וְכֵן בְּמִתְכַנְתָּהּ שֶׁל קְטוֹרֶת:
 (לג) וְאֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ. מֵאוֹתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה: עַל זֶר.
 שְׂאִינּוֹ צוֹרֵף כְּהוֹנֵה וּמְלַכּוֹת: (לד) נְטֹף. הוּא צָרִי וְעַל
 שְׂאִינּוֹ אֱלָא שָׂרֵף הַנּוֹטֵף מֵעֲצֵי הַקֶּטֶף קְרוּי נְטֹף
 וּבִלְעִזָּא גּוּמָא וְהַצָּרִי קוֹרֵין לוֹ טְרִי־אִקָּה: וְשַׁחֲלֹת.
 שׂוֹרֵשׁ בְּשֵׁם חֶלֶק וּמִצְהִיר כְּצַפּוֹרֵן וּבְלִשׁוֹן הַמִּשְׁנָה

לָהּ וְעָשִׂיתָ אֹתָהּ קְטֹרֶת רֶקַח מֵעֵשֶׂה רֹקַח לָהּ וְתַעֲבֹד יְתֵהּ קְטֹרֶת בְּסַמִּיּוֹן

one. (35) And make incense out of it, a blend, the work of a perfumer. [It must

RASHI

רש"י

(literally, "fingernail"). And this is why Onkelos translates *ושחלת* here as *וטופרא* (Aramaic for fingernail) — *וחלבנה* — a spice which has a bad odor, called galbana. [Allegorically, the foul-smelling spice is like a sinner, while the fragrant perfumes are like the righteous. Accordingly.] Scripture enumerates this [foul-smelling spice] among the incense perfumes, in order to teach us the following: We must not underrate the significance of including amongst us the sinners of Israel, when we gather together for fasts and prayers, that they be counted among us [for when God sees that those sinners have repented and are appealing to

קריו צפורן וזהו שתרגם אונקלוס וטופרא: וחלבנה. בשם שריחו רע וקורין לו גלב'נא ומנאה הכתוב בין סממני הקטורת ללמדנו שלא יקל בעינינו לצרף עמנו באגודת תעניתינו ותפלתנו את פושעי ישראל שיהיו נמנין עמנו: סמים. אחרים: ולבנה זכה. מכאן למדו רבותינו י"א סממנין נאמרו לו למשה בסיני מעוט סמים שנים נטף ושחלת וחלבנה ג' הרי ה'. סמים לרבות עוד כמו אלו הרי עשר. ולבונה הרי י"א ולא הן הצרי והצפורן החלבנה והלבונה מור וקציעה שבולת נרד וכרבוס הרי ח' שהשבולת ונרד אחד שהנרד דומה לשבולת. הקושט והקלופה והקנמון הרי י"א. בורית כרשינה אינו נקטר אלא בו שפין את הצפורן ללבנה שתהא נאה: בד בכר יהיה. אלו הארבעה הנזכרים כאן

Him to save us together with the righteous, the Name of Heaven is sanctified at a greater level and He will have compassion on us (Siftei Chakhamim)] (Keritot 6b). **סמים** — i.e., other [fragrances]. **ולבנה זכה** — From our verse here, our Rabbis have learned that eleven spices were stated to Moshe on [Mount] Sinai [as the ingredients of the perfume incense, as follows: Firstly, the term **סמים** in the plural form means "fragrances" or "spices." Now,] the least possible number of spices represented by **סמים** is two [and thus, the verse is understood to be enumerating two spices by first stating the word **סמים**]; then, **נטף** and **ושחלת** make another three. Thus far, five. Then [our verse restates the term] **סמים** [and this does not mean another two, for had that been the case, it would have stated **סמים סמים**; since the two mentions of **סמים** are interceded by the other three aforementioned spices, the second mention of **סמים** comes to include [in the formula] once again as many spices as have been enumerated till now, [namely, another five], to make ten so far (Keritot 6b); and the **לבנה** makes a total of eleven spices altogether (see next Rashi which explains why only four are specified by Scripture). The following are the actual eleven spices specified: **הצרי והלבנה והלבונה** — so far these are eight, because the expression **שבולת נרד** denotes one spice, since **נרד** (*nard*) resembles **שבולת** (a spike) [thus, the spice referred to here is termed **שבולת נרד**]; then **הקושט והקלופה והקנמון** make up the total of eleven [spices for the perfume incense]. Now, [although] **בורית כרשינה** [is also enumerated in the Talmud (see Keritot 6a) nevertheless, it] is not burned [together with the above spices on the Golden Altar], but rather, is [enumerated in this context, for it is] used to rub the **צפורן** to whiten it, so that it becomes more aesthetically pleasing [as **צפורן** is originally a black color] (Keritot 6a and see Rashi there). **בד בכר יהיה** — [The meaning here is:] The four spices which are specified here in

בוֹסֶם עוֹבֵד בּוֹסְמָנוּ מְעָרֵב דְּכִי
 קוֹדֶשׁ־אֵל: לוֹ וְתִשְׁחֹק מִנֵּה
 וְתִדְיֵק וְתִתֵּן מִנֵּה קֶדֶם
 סְהוּדוֹתָא בְּמִשְׁכַּן זְמָנָא דִּי

מִמֶּלֶח טָהוֹר קֹדֶשׁ: לוֹ וְשִׁחֲקֵת מִמֶּנָּה תְּדִיק
 וְנִתְתָה מִמֶּנָּה לְפָנֵי הָעֵדוּת בְּאֵהָל מוֹעֵד

be] thoroughly mixed, pure and holy. (36) You will grind some of it finely, and place some of it before the Testimony in the Tent of Appointment, the place

RASHI

our verse will each have the identical weight as the next — just as much as one weighs, so will the next. And thus have we indeed learnt (Keritot 6a): הצרי והצפורן החלבנה והלבונה *are each to have a weight of seventy maneh. [The other seven incense spices (see preceding Rashi) are not equal in weight to these four and that is why Scripture does not specify them (Gur Aryeih).] Regarding the actual term* בד, *it appears to me that it means “unit,” [and the meaning of יהיה בד כבד יהיה here is,] “it will be one for one,” i.e., this [weight] just like the next one. (35) ממלח — [This word to be understood] as it is translated [by Onkelos], namely: מערב, “mixed;” i.e., after*

the spice ingredients have been made into powder, they must be thoroughly mixed with one another. And I say that similar [to the word ממלח here] is [מלח as in the verses] (Jonah 1:5), “And the rowers (המלחים) became frightened,” and (Ezekiel 27:27), “Your rowers (מלחין) and your sailors” — so called, because rowers, in the course of driving their boats [on the sea], churn up the waters with their oars, just like a person beats scrambled eggs with a spoon in order to mix them up with water. Indeed, when someone wants to mix up something very thoroughly, he turns it over with a finger or a spoon [just like a rower מלח, and this is what is to be done with the spice powders here]. ממלח טהור קדש — [Our verse can be read literally as, “And make incense ... mixed, pure and holy.” How is the spice formula to be made so that it is pure and holy? The explanation here is: While the incense is] to be mixed together [by the act of thoroughly churning up the powders, it is also] to be pure [in that it is not to be used by priests who are in a defiled state,] and [it is also] to be holy [in that it is not to be used for a mundane purpose] (Siftei Chakhamim). (36) And place some of it [before the Testimony in the Tent of Appointment] — [Not that some of the incense be placed by the Holy Ark as a keepsake, but rather,] this refers to the incense [which was to be burned] every single day, [when placed] upon the internal [Golden] Altar, which was indeed “[Before the Testimony] in the Tent of Appointment.” The place where I shall make an appointment with you — [Why is it called the מועד אהל? God effectively says to Moshe:] “All appointments (מועד) which I shall fix with you in order to speak with you — I shall fix

רש"י

יהיו שוין משקל במשקל כמשקלו של זה כף משקלו של זה וכן שנינו הצרי והצפורן והחלבנה והלבונה משקל שבעים שבעים מנה ול' בד נראה בעיני שהוא ל' יחיד אחד באחד יהיה. זה כמו זה: (לה) ממלח. בתרגומו מערב שיערב שחיקתו יפה יפה זה עם זה ואומר אני שדומה לו וייראו המלחים. מלחין וחובלין על שם שמהפכין את המים במשטות כשמנהיגים את הספינה כאדם המהפך בכף ביצים טרופות לערבן עם המים וכל דבר שאדם רוצה לערב יפה יפה מהפכו באצבע או בכף: ממלח טהור קדש. ממולח יהיה וטהור יהיה וקדש יהיה: (לו) ונתתה ממנה וגו'. היא קטרת שבכל יום ויום שעל המזבח הפנימי שהוא באהל מועד: אשר אועד לך שמה. כל מועדי

אָזַמֵן מִימְרֵי לֵךְ תִּמְן קֹדֶשׁ
קוֹדֶשִׁין תִּהְיֶה לְכוּן:

אֲשֶׁר אֶעֱד לְךָ שִׁמְהָ קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים תִּהְיֶה
לְכֶם:

where I shall make an appointment with you. It will be holy of holies for you.

RASHI

רש"י

דבור שאקבע לך אני קובעם לאותו מקום: *them to be in that place*" (Siftei Chakhamim).

PROPHETS I Kings 18

נביאים מלכים א פרק יח

מא וְאָמַר אֵלָיו לְאַחָב סֵק
אֶכּוֹל וְשָׁתִי אָרִי קֵל
אֲתַרְגּוּשׁת מִטְרָא: מִב וְסָלַק
אֲחָב לְמִיכָל וּלְמִשְׁתֵי וְאֵלָיו
סָלַק לְרִישׁ טוֹרָא דְכַרְמֵלָא
וְגַחֲזִין לְאַרְעָא וְשׁוּי אִפּוּהֵי בֵין
בְּרֻכּוֹהֵי: מִג וְאָמַר לְעוֹלְמִיָה
סֵק כְּעֵן סְכִי לְאוֹרַח מְעַרְבָא
וְסָלַק וְסָכָא וְאָמַר לִית מְדַעַם
וְאָמַר תּוֹב שְׁבַע זְמַנִין:
מִד וְהוּהוּ בְזַמְנָא שְׁבִיעֵתָא

מא וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְאַחָב עֲלֵה אֶכֶל וּשְׁתֵה כִּי־קוֹל
הַמּוֹן הַגֶּשֶׁם: מִב וַיַּעֲלֵה אַחָב לֶאֱכֹל וּלְשָׁתוֹת
וְאֵלָיו עָלָה אֶל־רֹאשׁ הַכַּרְמֶל וַיִּגְהַר אֲרָצָה וַיִּשֶׁם
פָּנָיו בֵּין בְּרֻכּוֹ: מִג וַיֹּאמֶר אֶל־נַעֲרוֹ עֲלֵה־נָא הַבֵּט
דְּרָד־יָם וַיַּעַל וַיִּבֵט וַיֹּאמֶר אֵין מְאוּמָה וַיֹּאמֶר שֶׁב
שְׁבַע פְּעָמִים: מִד וַיְהִי בְשִׁבְעֵית וַיֹּאמֶר הִנֵּה־עַב
קָטָנָה כְּכַף־אִישׁ עָלָה מִיָּם וַיֹּאמֶר עָלָה אָמַר
אֶל־אַחָב אֶסֶר וָרֹד וְלֹא יַעֲצָרְכָה הַגֶּשֶׁם: מֵה וַיְהִי |

וְאָמַר הָא עֲנָנָא סָלַק וְעִירָא כְּפִיסַת יָד גָּבַר סָלַק מִמְעַרְבָא וְאָמַר סֵק אָמַר לְאַחָב אֲוֹדְרוֹ
וְחוֹת וְלֹא יַעֲכַבְינָךְ מִטְרָא: מֵה וְהוּהוּ עַד דְּמִזְדְּרוֹ וְנַחֲתִית וְשִׁמְיָא אֲתַחֲפִיאוּ עֲנָנָא

(41) And Eliyahu said to Achab, Get up, eat and drink; for now you will hear the sound of the heavy rain. (42) So Achab went up to eat and to drink. And Eliyahu went up to the top of Carmel; and he threw himself down upon the earth, placing his face between his knees, (43) And said to his servant, Please go up and look toward the sea. And he went up, and looked, and said, There is nothing. And he said, Go again, seven times. (44) And it came to pass at the seventh time, that he said, Behold, there there is a cloud as small as a man's palm rising from the sea. And he said, Go up, say to Achab, Hitch up your chariot, and get down, that the rain should not stop you. (45) And it came to

RASHI

רש"י

(42) **And he threw himself down upon the earth** — *he threw himself down to the earth to pray for rain.* (43) **Toward the sea** — *see if there is a cloud rising from the sea.*

(מב) וַיִּגְהַר אֲרָצָה. וְגַחֲזִין לְאַרְעָא לְהַתְפַּלֵּל עַל
הַגֶּשֶׁמִים: (מג) דְּרָדָךְ יָם. תְּרָאָה אִם עֲנָן עוֹלָה מִן
הַיָּם: (מד) אֶסֶר וָרֹד. אֶסֶר מְרַבּוֹתֶיךָ וָרֹד מֵהַר

(44) **אסר ורד** — *hitch up your chariot and descend from Mount Carmel to return to your*

וְרוּחָא וְהוּא מְטַר סְגִי וְרָכִיב
 אַחָב וְאָזַל לְיִזְרְעֵאל:
 עַד־כֹּה וְעַד־כֹּה וְהַשָּׁמַיִם הִתְקַדְּרוּ עִבִים וְרוּחַ וַיְהִי
 גֶשֶׁם גָּדוֹל וַיִּרְכַּב אַחָב וַיֵּלֶךְ יִזְרְעֵאלָהּ:

pass in the meantime, that the sky grew dark with clouds and wind and there was a great rain. And Achab rode, and went to Jezreel.

RASHI

רש"י

house lest the rain impede you along the way.
 (45) **Meantime** — while the messenger departed and while he hitched the chariot, the heavens grew dark.

הכרמל לשוב לבייתך פן ידחק אותך הגשם בדרך;
 (מזה) ועד כה. בתוך שהלך השליח ובתוך שאסר
 המרכבה התקדרו וכו'.

Writings Mishlei 19

כתובים משלי פרק יט

יז מִן דְּבִעֵי דְנֻיף לְאַלְהָא
 מִתְרַחֵם עַל מְסַכְנָא
 וּפּוֹרְעֵנוּתָא טְבַתָּא מְשַׁלֵּם
 לֵיהּ: יח רְדִי בְרִיךְ מְטוּל דְּאִית
 סְכוּיָא וְלִמְיִתוּתֵיהּ לֹא תִרִים
 נְפִשְׁךָ: יט גְּבֵרָא חֲמֵתָנָא מְקַבֵּל
 תְּכָא וּכְמָה דְּמִתְעַלִּי עַל
 טוֹעֵנִיהּ מוֹסִיף: כ שְׁמַע עֲצָתָא
 וּקְבֵל מְרִדּוּתָא מְטוּל דְּתִתְחַכֵּם

יז מִלּוֹה יְדוּהַ חוֹנֵן דֵּל וַיִּגְמְלוּ יִשְׁלֵם־לוֹ: יח יִסַּר בְּנֶךְ
 כִּי־יֵשׁ תִּקְוָה וְאֶל־הַמִּיתוּ אֶל־תִּשָּׂא נַפְשְׁךָ: יט (כתוב
 גָּדֹל־חֲמָה נִשָּׂא עֵנְשׁ כִּי אִם־תִּצִּיל וְעוֹד
 תוֹסֶה: כ שְׁמַע עֲצָה וּקְבֵל מוֹסֵר לְמַעַן תִּחְכַּם
 בְּאַחֲרִיתֶךָ: כא רַבּוֹת מַחְשְׁבוֹת בְּלִב־אִישׁ וְעֲצַת
 יְדוּהַ הִיא תִּקּוּם:

בסופך: כא סגיען מחשבתא בלביה דגברא ועצתא דאלהא היא תקום:

(17) One who is gracious to the poor lends to the Lord; and that which he has given will He pay him back. (18) Chasten your son for there is hope, but to his destruction do not set your heart. (19) A man of great anger shall incur punishment; but if you save him, you will only gain. (20) Hear counsel, and accept rebuke, so that you may be wise in your latter years. (21) There are many plans in a man's heart; nevertheless the counsel of the Lord shall stand.

RASHI

רש"י

(17) **Lends to the Lord** — [one who is gracious to the poor] has an outstanding loan to the Lord. **And that which he has given will He pay him back** — when he becomes ill and is close to death his charity defends him [arguing that the poor man was close to death too and this man's charity saved him, so, too, should he be saved]. (18) **But to his destruction do not set your heart** — do not deal him a lethal blow. (19) **גדל חמה נשא ענש** — if, however, you overcome your anger and save your enemy you will be adding to your days and [adding] much goodness.

(יז) מִלּוֹה ה' כו'. יש לו מלוה אצל ה' מי שחונן;
 ויגמלו וישלם לו. כשיחלה ויטה למוות צדקתו
 מליצה עליו: (יח) ואל המיתו וגו'. אל תפדו מפת
 מיתה. (יט) גדל חמה נשא ענש. אם תעבור על
 חמתך ותציל את שונאך ועוד תוסיף ימים וטובה:

Mishnah Menachot, chapter 7

משנה מנחות פרק ז

(1) The thanksgiving-offering required five *se'ah* [of flour], Jerusalem measure, which are six *se'ah* desert measure; [this being equivalent to] two *eifah*, for an *eifah* is three *se'ah*, [or equivalent to] twenty tenths [of an *eifah*], ten [tenths of an *eifah*, i.e., an *eifah*] for the [ten] leavened loaves and ten [tenths of an *eifah*, i.e., an *eifah*] for the [thirty] unleavened loaves. Ten for the leavened loaves, [i.e.,] one tenth [of an *eifah*] for each loaf; And ten for the unleavened loaves, regarding the unleavened loaves there were three kinds: חלות — loaves, ריקיין — wafers, and רבוכה — scalded loaves, thus there were

three and one third tenths of flour for each kind [of unleavened loaf, which is], three loaves to every tenth [of an *eifah*]. By the Jerusalem measure [of five *se'ah* which are not divisible by tenths of *eifot*, rather,] they were thirty *kav* [six *kav* per *se'ah*], fifteen [*kav*] for the leavened loaves and fifteen [*kav*] for the unleavened. Fifteen for the leavened loaves, [i.e.,] one *kav* and one half for each loaf; And fifteen for the unleavened, regarding the unleavened loaves, there were three kinds: חלות — loaves, ריקיין — wafers, and רבוכה — scalded loaves, thus there were five *kav* for each kind [which is], two loaves to every *kav*. (2) The inauguration [meal-offering, establishing Aharon and his sons as priests (Leviticus 8:22-28)] consisted of [unleavened loaves] like the unleavened loaves of the thanksgiving-offering, namely, חלות — loaves, ריקיין — wafers, and רבוכה — scalded loaves. The Nazirite meal-offering [brought on the day of his shaving] consisted of two thirds [i.e., two out of the three types] of the unleavened loaves of the thanksgiving-offering. Namely, loaves and wafers, but not scalded

רבנו עובדיה מברטנורא

א התודה. חמש סאין ירושלמיות שהן שש מדבריות. חמש סאין של ירושלמיות הן שש מאותן שהיו במדבר בימי משה. שהוסיפו על המדה שהיתה בימי משה שתות. דקיימא לן מוסיפין על המדות ואין מוסיפין יותר משתות. ואותו שתות הוא שתות מלבר: שתי איפות. כלומר, הנך שש סאין הם שתי איפות, שהם עשרים עשרון, שהרי בכל איפה עשרה עשרונות: עשרה לחמץ. עשרה עשרונים לעשר חלות חמץ שבתודה: רבוכה. חלוטה במים רותחין קרויה רבוכה. ורמב"ם פירש, רבוכה מרובה בשמן וקלויה בו, לפי שהיה בה שמן כנגד החלות והריקים: נמצאו שלשה עשרונות ושליש לכל מין ומין. שבמצה: שלש חלות לעשרון. דהו להו עשר חלות לשלשה עשרונות ושליש: במדה ירושלמית. שלא היו בה עשרונות אלא קבים, הוה הנך חמש סאין שלשים קבין. שהסאה ששה קבים. ובגמרא בברייתא מיייתי מגזירה שוה שכל מין ומין מארבעה מינים שבתודה היו באים עשר חלות, ואמרו, נאמר כאן והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה לה; ונאמר בתרומת מעשר [ממנו] תרומה לה; מה להלן אחד מעשר, אף כאן אחד מעשר. ולמדנו שמין אחד של חמץ היה עשרה עשרונים כנגד שלשה מינים של מצה, כדכתיב (ויקרא ז) על חלות לחם חמץ, אמרה תורה כנגד חמץ הבא מצה: ב המלואים. שהיו בימי משה כשנתחנך אהרן ובניו לכהונה: היו באים כמצה שבתודה חלות וריקים ורבוכה. דכתיב במלואים (ויקרא ח) ומסל המצות אשר לפני ה' לקח חלת מצה אחת חלת לחם שמן אחת וריק אחד, חלת מצה אלו חלות, וחלת לחם שמן זו רבוכה דמוסיף בה שמן כנגד חלות וריקים,

א התודה היתה באה חמש סאין ירושלמיות, שהן שש מדבריות, שתי איפות, והאיפה שלש סאין, עשרים עשרון, עשרה לחמץ ועשרה למצה. עשרה לחמץ, עשרון לחלה. ועשרה למצה, ובמצה שלשה מינים, חלות וריקיין ורבוכה, נמצאו שלשה עשרונות ושליש לכל מין, שלש חלות לעשרון. במדה ירושלמית היו שלשים קב, חמשה עשר לחמץ, וחמשה עשר למצה. חמשה עשר לחמץ, קב וחצי לחלה. וחמשה עשר למצה, והמצה שלשה מינים, חלות וריקים ורבוכה, נמצאו חמשת קבים לכל מין, שתי חלות לקב: ב המלואים היו באים כמצה שבתודה, חלות וריקים ורבוכה. הנזירות היתה באה שתי ידות במצה שבתודה, חלות וריקים, ואין בה

loaves; thus there were ten *kav* [i.e., two thirds of the fifteen *kav*, required for the thanksgiving-offering] by the Jerusalem measure which are six tenths [of one *EIFAH*] and the remainder [of two thirds of one tenth, for a total of six and two thirds tenths, since each type of the unleavened thanksgiving-offering required three and a third tenths of flour]. And from each kind [of the four types of loaves in the thanksgiving-offering] the priest took one tenth part as *terumah*, as it is written, “And

he will bring from it one of each type of loaf, as an elevated offering to the Lord; [to the priest]” (Leviticus 7:14) “One” [means]: that he may not take that which is broken. “One of each type” — that each type of offering shall be equal [in size, i.e., ten loaves for each type], and that he must not take [*terumah*] from one kind of offering for the other [i.e., he takes one loaf from each type and not four loaves of one type for all four types]. “To the priest who splashes the blood of the peace-offering;” but the rest [the thirty six loaves] were eaten by the owner. (3) If one slaughtered the thanksgiving-offering within [the Temple Courtyard] and their accompanying loaves were outside the wall [at the time], the bread is not sanctified. If he slaughtered it before [the loaves] had become crusted in the oven, or even if all except one had become crusted, the loaves are not sanctified [because before crusting, the loaves are referred to as dough and not loaves]. If he slaughtered the thanksgiving-offering [intending to eat from it] outside its proper time [*pigul*], or outside its proper place, the loaves are [nevertheless] sanctified. If he slaughtered it and the animal was found to be *treifah*, the loaves are not sanctified [since it was already invalid before its slaughter]. If he slaughtered it and it

רבנו עובדיה מברטנורא

ורקיק זה רקיק: **ניירות**. לחמי נזיר, שנאמר (במדבר ו) וסל מצות סולת חלות בלולות בשמן ורקיקי מצות משוחים בשמן. ורבוכה לא הזכיר שם: **שני ידות**. שני חלקים של מיני מצה שבתודה היו בניירות. וכדמפרש ואויל: **נמצאו**. לניירות: **עשרה קבין**. שהרי בשלשה מיני מצה שבתודה היו חמשה עשר קבין, והווי להו עשרה שני ידות של חמשה עשר: **שהן ששה עשרונות ועודין**. כלומר, ועוד שנוסף עליהן. שהרי היו שלשה עשרונות ושליש לכל מין כדאמרן לעיל גבי מצה שבתודה, נמצא לשני מינים ששה עשרונות ושני שלישי עשרון. והיינו דקאמר ששה עשרונות ועודין: **ומכולן**. מכל ארבעה מינים שבתודה היו הכהנים נוטלים אחד מעשרה תרומה: **שלא יטול פרוס**. שבור וחתוך: **שיהיו כל הקרבנות שוין**. המינים יהיו שוין, עשר חלות לכל מין: **שלא יטול תרומה מקרבן על חברו**. שאם היו ממין זה חמשה וממין זה חמשה עשר, נמצא מפרש מזה על זה: **ג השוחט את התודה בפנים**. לפניו מן העזרה: **ולחמה חוץ לחומה**. בגמרא מוקמינן לה חוץ לחומת בית פאגי. רבותי פירשו חוץ לחומה החיצונה של ירושלים. (אבל חוץ לעזרה קדושה). ואע"ג דכתב (ויקרא ז) והקריב על זבח התודה חלות, דמשמע לכאורה שיהא הלחם אצלה בשעת זביחה, לא דרשינן על בסמוך. והרמב"ם גורס בית בגי. ומפרש שהוא מקום קרוב להר הבית אלא שהוא חוץ לחומת הר הבית ושם אופים המנחות, ועל שם כך היו קורים לו בית בגי, לשון פת בג המלך: **עד שלא קרמו בתנור**. לאו לחם ניגוה אלא עיסה בעלמא: **שחטה**. על מנת לאכלה חוץ לזמנה, קדש הלחם ונפגל. על מנת לאכלה חוץ למקומה, קדש הלחם ונפסל. וטעמא דקדש הלחם, משום דפסולו בקודש, וקיימא לן כל שפסולו בקודש הקודש מקבלו: **שחטה**

רבוכה, נמצאו עשרה קבים ירושלמיים, שהן ששה עשרונות ועודין. ומכלן היה נוטל אחד מעשרה תרומה, שנאמר (ויקרא ז), והקריב ממנו אחד מקל קרבן תרומה לה'. אחד, שלא יטול פרוס. מקל קרבן, שיהו כל הקרבנות שוין, ושלא יטול מקרבן לחברו. לכהן הזורק את דם השלמים לו יהיה, והשאר נאכל לבצלים: **ג השוחט את התודה בפנים**, ולחמה חוץ לחומה, לא קדש הלחם. שחטה עד שלא קרמו בתנור, ואפלו קרמו כן חוץ מאחד מהן, לא קדש הלחם. שחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה, קדש הלחם. שחטה ונמצאת טרפה, לא קדש הלחם. שחטה

was found to have a[n unnoticeable] blemish, Rabbi Eliezer says; [Since the law regarding unnoticeable blemishes is, that if already offered upon the altar, they are not removed, therefore] the loaves are [nevertheless.] sanctified, but the Sages say; [Since they are not offered at the outset] they are not sanctified. If he slaughtered it with the intent

of another name [i.e., another sacrifice], and so, too, if the ram of the inauguration-offering or the two lambs offered at Shavuot were slaughtered with the intent of another name, the [accompanying] loaves are not sanctified. (4) If the libations [which accompany a burnt-offering or peace-offering] had already been sanctified in a vessel [i.e., they were in a vessel when the slaughter of the animal took place, which sanctified them] when the animal sacrifice was found to be invalid [i.e., the blood to be splashed became invalid], if [this was a communal sacrifice and] there is another animal sacrifice [which requires libations and which already had been slaughtered at the time this one becomes disqualified], they may be offered with it [the Sages instituted that all communal libations, when offered, are with the intent that if they are not required for the sacrifice now being offered, they may be offered with any other sacrifice as well]; but if not, [it is as if] they became invalid by remaining overnight [and if the libations were not in a vessel when the sacrifice was slaughtered, he may bring them later, because it is not necessary for the libations to be brought the same day as the sacrifice]. The young of a thanksgiving-offering [i.e., whose mother was sanctified as a thanksgiving sacrifice], its substitute [its owner said; Let this animal be a substitute for that one, in which case both are now thanksgiving-offerings], and the animal which was separated instead of a thanksgiving-offering which was lost [and later found and slaughtered before the other, separated in its stead, was slaughtered], [these, which are now also sacrificed] do not

וּנְמִצָּאת בְּעֵלְת מוֹם, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, קֹדֶשׁ, וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, לֹא קֹדֶשׁ. שְׁחִטָּה שְׁלֹא לְשִׁמְהָ, וְכֵן אֵיל הַמְלוּאִים וְכֵן שְׁנֵי כִבְשֵׁי עֲצֻרַת שְׁשֻׁחָטָן שְׁלֹא לְשִׁמּוֹן, לֹא קֹדֶשׁ הַלְחָם: ד' נִסְכֵּינ שְׁקִדְשׁוֹ בְּכָלִי וְנִמְצָא הַזֶּבֶחַ פְּסוּל, אִם יֵשׁ זָבַח אַחֵר, יִקְרְבוּ עִמּוֹ. וְאִם לֹא, יִפְסְלוּ בְּלִינָה. וְלֹד תוֹדָה וְתַמְרוּתָהּ, וְהַמְפְרִישׁ תוֹדָתוֹ וְאֶבְדָּהּ וְהַפְרִישׁ אַחֲרֶיהָ תַּחֲתֶיהָ, אֵינָן טְעוּנִין

רבנו עובדיה מברטנורא

וּנְמִצָּאת טְרִיפָה לֹא קֹדֶשׁ הַלְחָם. דְּפִסְלוּ קוֹדֶם שְׁחִיטָה הוּא: שְׁחִטָּה וְנִמְצָאת בְּעֵלְת מוֹם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר קֹדֶשׁ. בַּגְּמָרָא מוֹקִי לֵה בְדוּקִין שְׁבַעִין, דְּבַבִּי הָאֵי מוּמָא סַבַּר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר דָּאֵם עֵלּוּ לֹא יִרְדּוּ הוּאִיל וְאִין מוּמָן נִיבַר, הַלֵּכְךָ קֹדֶשׁ הַלְחָם. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר: שְׁלֹא לְשִׁמְהָ. לֹא קֹדֶשׁ הַלְחָם, דְּכַתִּיב (וַיִּקְרָא ו') עַל חֲלוֹת לֶחֶם חֲמֵץ יִקְרִיב קֶרְבְּנוּ עַל זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמִי, עַל זֶבַח שְׁנוּבָח לְשֵׁם תּוֹדַת שְׁלָמִי: וְכֵן אֵיל הַמְלוּאִים. לְפִי שֶׁהֵם הָיוּ תַחֲלָה לְכָל הַקֶּרְבָּנוֹת, נִקְט אֵיל הַמְלוּאִים. וְהוּא הָדִין לֵאֵיל נֹזִיר. דְּמְלוּאִים כְּקָרְבַן יַחִיד הֵן חֹשׁוּבִים: ד' נִסְכִּים שְׁקִדְשׁוֹ בְּכָלִי. לֹא דוּקָא בְּכָלִי. שְׁאִין נִסְכִּים מִתְקַדְּשִׁים לִפְסַל בִּיּוּצָא וּבְלִינָה וְאֵע"פ שְׁקִדְשׁוֹ בְּכָלִי, אֵלֵא בְּשַׁחֲטָה הַזֶּבֶחַ, דְּכַתִּיב זֶבַח וְנִסְכִּים, הַנִּסְכִּים תְּלוּיִים זֶבֶח: וְנִמְצָא הַזֶּבֶחַ פְּסוּל. שְׁנִפְסַל בּוֹרִיקָה. דְּאֵילוּ בְּשַׁחֲטָה נִפְסַל, לֹא קֹדֶשׁ נִסְכִּים: אִם יֵשׁ זָבַח אַחֵר יִקְרְבוּ עִמּוֹ. בְּנִסְכִּים שֶׁל צְבוּר מוֹקְמִינָן לֵה לְמַתְנִיתִין, מִשּׁוּם דְּלֵב בֵּית דִּין מִתְנַה עֲלֵיהֶם, אִם הוֹצֵרְכוּ לִזְבַּח זֶה הוֹצֵרְכוּ וְאִם לֹא יִהְיוּ לִזְבַּח אַחֵר, אֲבָל בְּנִסְכִּים שֶׁל יַחִיד אֵין כְּשֵׁרִים לִזְבַּח אַחֵר. וְאֵפִילוּ נִסְכִּים שֶׁל צְבוּר אֵין קָרְבִים עִם זֶבַח אַחֵר אֵלֵא אִם כֵּן הִיָּה אוֹתוֹ זֶבַח וְזֶבַח כְּשִׁנְפַסֵּל הַזֶּבֶחַ הָרָאשׁוֹן. אֲבָל אִם לֹא הִיָּה זֶבַח וְזֶבַח בְּשַׁעַה שְׁנִפְסַל הַזֶּבֶחַ הָרָאשׁוֹן, אֵין קָרְבִים עִם הַזֶּבֶחַ הָאֲחֵר. וּמַתְנִיתִין חֲסוּרִי מַחֲסָרָא וְחֻכֵי קַתְנִי, יִקְרְבוּ עִמּוֹ, בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים שְׁהִיָּה זֶבַח וְזֶבַח בְּאוֹתָהּ שַׁעַה, אֲבָל אִם לֹא הִיָּה זֶבַח וְזֶבֶח בְּאוֹתָהּ שַׁעַה, נַעֲשֶׂה כְּמוֹ שְׁנִפְסְלוּ בְּלִינָה וּפְסוּלִים. וְהִכִּי מִפְרָשָׁא מַתְנִיתִין בַּגְּמָרָא. וְכֵל זֶמַן שְׁלֹא נִתְקַדְּשׁוּ נִסְכִּים בְּכָלִי, אֵע"פ שְׁנִשְׁחַט הַזֶּבֶחַ, יְכוּלִים לְהַקְרִיב נִסְכִּים אֵפִילוּ אַחֵר כְּמָה יָמִים. דְּקִימָא לָן מִבֵּיא אָדָם קֶרְבְּנוּ הַיּוֹם וְנִסְכּוֹ אֵפִילוּ אַחֵר כְּמָה יָמִים. בֵּין נִסְכִּים שֶׁל יַחִיד בֵּין נִסְכִּים שֶׁל צְבוּר. וְכֵן מִצְוֵרָה מִבֵּיא אֲשַׁמוּ הַיּוֹם, וְלוֹג שְׁמֵן שֶׁלּוֹ לְאַחַר כְּמָה יָמִים: וְלֹד תוֹדָה. שְׁהַפְרִישׁ תוֹדָה מִעוּבֵרַת וְיִלְדָה: וְכֵן הַמְפְרִישׁ תוֹדָתוֹ וְאֶבְדָּהּ וְהַפְרִישׁ

require the [accompanying] meal-offerings, for it is written, “Then he must offer, along with the **thanksgiving-offering**: [Unleavened loaves mixed with oil];” (Leviticus 7:12) — the **thanksgiving-offering** requires the meal-offering, but its young, that which is brought in its place, and its substitute, do not require the meal-offering. (5) If one said; Behold I take upon myself [to bring] a thanksgiving-offering, he must bring both it and its loaves from that which is not consecrated [and not from *ma'aser sheni* (i.e., second tithes, which must be eaten in Jerusalem or redeemed with money, and the funds taken to Jerusalem to purchase food to be eaten there) since anything which is obligatory must be brought from that which is not consecrated]. [If he said;] The thanksgiving-offering from that which is not consecrated and its loaves from [second] tithe [money], he must bring both it and its loaves from that which is not consecrated [since he vowed the thanksgiving-offering, he automatically must bring its loaves which are subsidiary to it]. [If he said;] The thanksgiving-offering from second tithe [produce] and its loaves from that which is not consecrated, he may bring it. [If he said;] Both the thanksgiving-offering and its loaves from second tithe, he may bring it; but he may not bring it [the loaves] from second tithe wheat. Rather, only from second tithe money [i.e., money which was used to redeem *ma'aser sheni*; the loaves are as the thanksgiving-offering. Just as it cannot come from second tithes, so, too, its loaves]. (6) From where [is it derived] that if a man says; I take upon myself [to offer] a thanksgiving-offering, he may bring it only from that which is not consecrated? Because it is written, “You will offer the Pascal sacrifice to the Lord your God of the flock and cattle.” (Deuteronomy 16:2) But isn't the Passover-offering brought only from lambs and goats? Why then is it written “Of the flock and cattle?” It is to compare whatever is brought from the cattle and flock with the Passover offering: Just as the Passover offering is obligatory and offered only from that which is not

רבנו עובדיה מברטנורא

אחרת תחתיה אינה טעונה לחם. הראשונה, אם נמצאת לאחר הקרבת שניה. וכן שניה אם נמצאת הראשונה קודם הקרבתה והקריב ראשונה, שוב אין השניה טעונה לחם: חליפתה. היינו מפרשי תודה ואבדה והפריש אחרת תחתיה: תמורתה. כגון שעומדת בעין ואומר זו תמורת זו, וכתיב (ויקרא כז) והיה הוא ותמורתו יהיה קודש: **ה יביא היא ולחמה מן החולין**. ולא מן המעשר. דכיון דאמר הרי עלי, הוי ליה דבר שבחובה, וכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין: ואם אמר הרי עלי תודה מן החולין ולחמה מן המעשר יביא היא ולחמה מן החולין. דלחם נגדר אחר תודה, וכיון דאמר הרי עלי תודה מן החולין, בעל כרחיה איחייב ליה בלחם, הלכך האי דמהדר ואמר לחמה מן המעשר לאו כלום הוא: תודה מן המעשר ולחמה מן החולין יביא. כלומר, יביא כמו שגדר. ולא חובה. דכל שכן אם יביא שניה מן החולין דשפיר עבד. אלא אם רצה להביא כמו שגדר, יביא: **ולא יביא הלחם מחטי מעשר שני עצמו**. דלחם דומיא דשלמים בעינן, מה שלמים ממועות מעשר שני ולא ממעשר שני עצמו, אף לחם כן: **ו מה פסח שהוא בא בחובה אינו בא אלא מן החולין**. דפסח מצרים לא בא אלא מן החולין, שעדיין לא היתה להם

לחם, שנגמר (ויקרא ז), והקריב על זבח התודה, התודה טעונה לחם, ולא ולדה ולא חליפתה ולא תמורתה טעונים לחם: ה האומר הרי עלי תודה, יביא היא ולחמה מן החולין. תודה מן החולין ולחמה מן המעשר, יביא היא ולחמה מן החולין. תודה מן המעשר ולחמה מן החולין, יביא. (התודה) היא ולחמה מן המעשר, יביא. ולא יביא מחטי מעשר שני, אלא ממועות מעשר שני: ו מנין לאומר הרי עלי תודה, שלא יביא אלא מן החולין, שנגמר (דברים טז), וזבחת פסח לה' אלהיך צאן ובקר, ותלא אין פסח בא אלא מן הכבשים ומן העזים. אם כן למה נאמר צאן ובקר, אלא להקיש כל הבא מן הבקר ומן הצאן לפסח, מה

consecrated [since at the time of the first Pascal sacrifice, there were no second tithes and all subsequent Passover offerings are to be performed in the same manner], so, too, everything that is obligatory [such as when one vows to bring a thanksgiving-offering, it]

must be offered only from that which is not consecrated. Therefore if a man says; I take upon myself [to offer] a thanksgiving-offering, or I take upon myself [to offer] a peace-offering, since these are obligatory, they must be offered only from that which is not consecrated [except in the case where he says up front; I will bring it from *ma'aser sheni*, as above]. The libations in all cases [even if he says; I will bring it from *ma'aser sheni*,] must be offered only from that which is not consecrated. [Since no portion of the libations are consumed by the person, rather, it is all offered up upon the altar, therefore, one cannot use *ma'aser sheni* funds to purchase it. However, regarding the peace-offering itself where a portion is eaten by the owner, it may be purchased from *ma'aser sheni* funds].

רבנו עובדיה מברטנורא

שום תבואת מעשר שני שאין מעשר אלא משנכנסו לארץ, ומה פסח מצרים לא בא אלא מן החולין, אף פסח דורות אינו בא אלא מן החולין, שהרי הוא אומר (שמות יג) ועבדת את העבודה הזאת בחודש הזה, שיהו כל עבודת החודש הזה כזה של מצרים: אף כל דבר רבחוּבה נמי וכו'. לפיכך, האומר הרי עלי תודה או שלמים הואיל והן באים חובה דקאמר הרי עלי, לא יביא אלא מן החולין: והנסכים. אפילו אמר הרי עלי להביא ממעשר, לא יביא אלא מן החולין. דכי שרא רחמנא לאתויי שלמים ממעשר הני מילי שלמים גופיהו דבני אבילה ניהו, אבל נסכים דכליל הם, לא יביאו מן המעשר:

Gemara Menachot, 99a

גמרא מנחות דף צ"ט.

And from where is it inferred that we must raise up [in honor] what is holy? — Rabbi Acha bar Yakkov said, From the verse, “As for the fire-pans of these sinners against their souls, they shall make them beaten plates for a covering of the altar [— for they became holy, because they were offered before the Lord — that they may be a sign unto the children of Israel.]” (Numbers 17:3) At first, they were but accessories of the altar and now they are [raised and are now] part of the altar itself. “Which you shattered — and you shall place these in the ark.” (Deuteronomy 10:2) Rabbi Yoseph learnt: This teaches us that both the Tablets and the fragments of the Tablets were deposited in the Ark. Hence [we learn that] a scholar who has forgotten his learning through no fault of his must not be treated with disrespect [since even the broken pieces of the first Tablets were treated with respect by being

מנא לן דמעלין בקדש אָמר רבי אחא בר יעקב דאָמר קָרא (במדבר י"ז) אַתְּ מַחַתוֹת הַחֻטָּאִים הָאֵלֶּה בְּנַפְשֹׁתָם וְעָשׂוּ אֹתָם רִקְעֵי פָחִים צְפוּי לְמִזְבֵּחַ וְגו' בְּתַחֲלָה תִשְׁמִיטֵי מִזְבֵּחַ וְעִכְשָׁיו גּוֹפּוּ שֶׁל מִזְבֵּחַ. (דברים י') אֲשֶׁר שִׁבְרַתְּ וְשָׁמַתָּם בְּאֲרוֹן תְּנִי רַב יוֹסֵף מְלַמֵּד שֶׁהַלּוּחוֹת וְשִׁבְרֵי לּוּחוֹת מוֹנַחִין בְּאֲרוֹן מִכָּאֵן לְתַלְמִיד חֶכֶם שֶׁשָׁכַח תְּלִמּוּדוֹ מִחֻמַּת אוֹנָסוֹ שְׂאִין נוֹהֲגִין בּוֹ מְנַהֵג

placed in the Ark]. Resh Lakish said: There are times when the suppression of the Torah may be the foundation of the Torah, for it is written; “[אשר שברת]” [Exodus 34:1] The Holy One, Blessed is He, said to Moshe, You did well to break it [ישר]! Resh Lakish also said; A scholar who has committed a misdeed must not be reproached publicly, for it is written; “Therefore shall you fall in the day, and the prophet also shall fall with you, in the night,” (Hosea 4:5) that is to say, keep it dark, like night. Resh Lakish further said; He who forgets one word of his study transgresses a negative commandment, for it is written; “But guard yourself and your soul diligently, lest you forget the things.” (Deuteronomy 4:9) This being in accordance with the rule laid down by Rabbi Avin in the name of Rabbi Ila'a; for Rabbi Avin said in the name of Rabbi Ila'a, Wherever it says in Scripture the expressions “guard,” “lest,” or “do not,” they are negative commandments. Ravina says, [He transgresses two negative commandments for] “guard” and “lest” are two negative commandments. Rabbi Nachman bar Yitzchak said, [He transgresses] three [negative commandments], for it is written; “But **guard yourself** and your soul **diligently**, lest you forget the things.” One might suppose that this is so even when he forgets it through no fault of his own; the text therefore states; “And lest these things depart from your heart.” Scripture thus speaks only of one who purposely removes them away from his heart. Rabbi Dosetai son of Rabbi Yannai said; One might further suppose that this is so even when his study has been too hard for him; the text therefore states, [רק] — literally] Only [which limits the application]. Rabbi Yochanan and Rabbi Elazar both said, The Torah was given in forty days and the soul is formed in forty days; whoever keeps the Torah, his soul is protected, and whoever does not keep the Torah his soul is not protected. A *Tanna* of the School of Rabbi Yishmael taught: It is like the case of a man who entrusted a swallow to the care of his servant and said to him; Do you think that if you cause it to perish I will take from you an *issar* [coin] for its value? [No,] I will take your soul from you, therefore he who guards the Torah guards

his soul.

בזיון. אָמַר רִישׁ לְקִישׁ פְּעַמִּים שְׁבִטוּלָהּ שֶׁל תּוֹרָה זוֹ הִיא יְסוּדָה (שְׁמוֹת ל"ד) דְּכַתִּיב אֲשֶׁר שִׁבַרְתָּ אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַשֶּׁה יִישַׁר כַּחַךְ שֶׁשִׁבַרְתָּ. וְאָמַר רִישׁ לְקִישׁ תַּלְמִיד חָכֵם שֶׁסָּרַח אֵין מְבִיזִין אוֹתוֹ בְּפִרְהוּסָא שְׁנַאָמַר (הוֹשֵׁעַ ד') וְכִשְׁלַת הַיּוֹם וְכִשְׁל גַּם נְבִיא עֲמֹד לְיָלֵה. כִּסְהוּ כְּלִיָּהּ. וְאָמַר רִישׁ לְקִישׁ כָּל הַמְּשַׁכַּח דְּבַר אֶחָד מִלְּמוּדוֹ עוֹבֵר בְּלָאוּ. שְׁנַאָמַר (דברים ד') רַק הַשְּׁמֵר לְךָ וְשִׁמְרֵךְ נִפְשֶׁךָ מְאֹד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים וְכִדְרֵבִי אֲבִין אָמַר רַבִּי אֵילְעָא דְאָמַר רַבִּי אֲבִין אָמַר רַבִּי אֵילְעָא כָּל מְקוֹם שְׁנַאָמַר הַשְּׁמֵר פֶּן וְאֵל אֵינִי אֶקְלָא לֹא תַעֲשֶׂה. רַבִּינָא אָמַר הַשְּׁמֵר וּפְּנֵי שְׁנֵי לְאוּיִן נִינְהוּ. רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק אָמַר בְּשִׁלְשָׁה לְאוּיִן שְׁנַאָמַר הַשְּׁמֵר לְךָ וְשִׁמְרֵךְ נִפְשֶׁךָ מְאֹד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים יְכוּל אֶפְלוּ מִחַמְתֵּי אוֹנְסוּ תַלְמוּד לּוֹמַר וּפְּנֵי יְסוּרוֹ מִלְּבַבְךָ בְּמִסְרִים מְלִבּוֹ הַכְּתוּב מְדַבֵּר. רַבִּי דוֹסֵתָאִי בַר יְנָאי אָמַר יְכוּל אֶפְלוּ תַקְפָּה עֲלֵיו מִשְׁנֵתוֹ תַלְמוּד לּוֹמַר רַק. רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי אֵלְעָזָר דְאָמְרֵי תַרְוּיָהּ תּוֹרָה גִּתְנָה בְּאַרְבְּעִים וּנְשִׁמָּה נּוֹצְרָה לְאַרְבְּעִים כָּל הַמְּשַׁמֵּר אֶת הַתּוֹרָה נִשְׁמָתוֹ מִשְׁתַּמְרֵת וְכָל שְׂאִינוּ מִשְׁמֵר אֶת הַתּוֹרָה אֵין נִשְׁמָתוֹ מִשְׁתַּמְרֵת. תְּנָא דְבִי רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל מְשַׁל לְאָדָם שְׁמֵסַר צְפוּר דְרוּר לְעַבְדּוֹ וְאָמַר לִיהּ כְּמִדּוּמָה אֶתָּה שְׂאָם אֶתָּה מְאַבְדָּה שְׂאִנִּי נוֹטֵל מִמֶּךָ אִיסַר בְּדַמְיָה נִשְׁמָתְךָ אֲנִי נוֹטֵל מִמֶּךָ לְפִיכְךָ כָּל הַמְּשַׁמֵּר אֶת הַתּוֹרָה נִשְׁמָתוֹ מִשְׁתַּמְרֵת:

וזהר תשא דף קצ"ד ע"א

וּקְרָא לוֹ אֱהָל מוֹעֵד. וְכִי לֹא הָיָה בְקַדְמֵיטָא אֱהָל מוֹעֵד אֱלָא בְקַדְמֵיטָא אֱהָל סַתְּם הַשְׁתָּא אֱהָל מוֹעֵד. מָאִי מוֹעֵד. רַבִּי אֱלֵעָזָר אָמַר לְטַב. רַבִּי אַבְבָּא אָמַר לְבִישׁ. רַבִּי אֱלֵעָזָר אָמַר לְטַב. מַה מוֹעֵד דְּאִיהוּ יוֹם קְדוּהָ דְסִיְהָרָא דְאִתּוּסְפָא בֵּיהּ קְדוּשָׁה לֹא שְׁלֵטָא בֵּיהּ פְּגִימוּתָא אוּף הַכָּא קְרִי לֵהּ בְּשֵׁמָא דָּא לְאַהֲוָאָה דְהָא אִתְרַחֵיק מִבְּיַנְיָהּוּ וְלֹא אֲתַפְּגִים. וְעַל דָּא וּקְרָא לוֹ אֱהָל מוֹעֵד פְּתִיב. וְרַבִּי אַבְבָּא אָמַר לְבִישׁ דְּהָא בְקַדְמֵיטָא הָיָה אֱהָל סַתְּם כְּמַה דְּאִתְּ אָמַר (ישעי' ל"ג) אֱהָל בַּל יִצְעֹן בַּל יִסַּע וְיִתְדוּתֵי לְנִצְחָ וְהַשְׁתָּא אֱהָל מוֹעֵד. בְּקַדְמֵיטָא לְמִיָּהֵב חֵינן אַרְיֹכִין לְעֵלְמָא דְלֹא יִשְׁלוּט בְּהוּ מוֹתָא. מְכַאן וְלַהֲלָאָה אֱהָל מוֹעֵד כְּמַה דְּאִתְּ אָמַר (איוב ל') וּבֵית מוֹעֵד לְכָל חַי. הַשְׁתָּא אִתִּיָּהֵיב בֵּיהּ זְמַנָּא וְחֵינן קְצוּבִין לְעֵלְמָא בְּקַדְמֵיטָא לֹא אֲתַפְּגִים וְהַשְׁתָּא אֲתַפְּגִים. בְּקַדְמֵיטָא חֲבוּרְתָא וְזוּנָא לְסִיְהָרָא בְּשֵׁמָשָׁא דְלֹא יַעֲדוּן. הַשְׁתָּא אֱהָל מוֹעֵד וְזוּנָא דִּילְהוּן מְזַמֵּן לְזַמֵּן וּבְגִין כֵּךְ וּקְרָא לוֹ אֱהָל מוֹעֵד מַה דְּלֹא הָיָה קוּדְם. וְעַל דָּא אֱהָל מוֹעֵד קְרִי לֵיהּ דְּהָא שְׂרִיָּא בֵּיהּ זְמַן קְצִיב לְכָל עֲלָמָא. וְעַל דָּא רְזָא דְמַלְאָה אִיתִּי זְמַנָּא לְעִילָא וְאִיתִּי זְמַנָּא לְתַתָּא אִיתִּי שְׂמַאֲלָא לְעִילָא וְאִיתִּי שְׂמַאֲלָא לְתַתָּא. אִיתִּי זְמַנָּא לְעִילָא בְּקְדוּשָׁה עֲלָאָה וְאִיתִּי זְמַנָּא לְתַתָּא דְאִיהוּ בְּסַטְרָא אַהֲרָא. אִיתִּי שְׂמַאֲלָא לְעִילָא בְּקְדוּשָׁה עֲלָאָה לְאַתְעָרָא רְחִימוּתָא לְאַתְקְשָׂרָא סִיְהָרָא בְּאֲתֵר קְדִישָׁא לְעִילָא לְאַתְנַהֲרָא. וְאִיתִּי שְׂמַאֲלָא לְתַתָּא דְאַפְרִישׁ רְחִימוּתָא דְלְעִילָא וְאַתְפְּרִישׁ לֵהּ מְלַאנְהָרָא בְּשֵׁמָשָׁא וְלְאַתְקְרַבָּא בְּהַדִּיהּ וְדָא הוּא סַטְרָא דְחֵינָא בִישָׂא. דְכַד שְׂמַאֲלָא דָּא דִּלְתַתָּא אֲתַעֲרַת בְּדִין מְשִׁיךְ לֵהּ לְסִיְהָרָא וְאַפְרִישׁ לֵהּ מְלַעֲלָא וְאַתְחַשְׁבַת גְּהוּרָאָה וְאַתְדַּבְּקַת בְּחֵינָא וּבְדִין שְׂאִיבַת מוֹתָא לְתַתָּא לְכָלָא דְאַתְדַּבְּקַת בְּחֵינָא וְאַתְרַחֵקַת מְאִילָנָא דְחֵי וְעַל דָּא גְרִים מוֹתָא לְכָל עֲלָמָא וְדָא הוּא כַד אֲסַתְּאֵב מִקְדָּשָׁא עַד זְמַנָּא קְצִיב דְאַתְתַּקַּנַת סִיְהָרָא וְתַבַּת לְאַנְהָרָא וְדָא הוּא אֱהָל מוֹעֵד. וְעַל דָּא יְהוֹשֻׁעַ לֹא מִית אֱלָא בְּעִטָּא דְנִחַשׁ דָּא דְקָרִיב וּפְגִים מְשַׁבְּנָא כְּקַדְמֵיטָא וְדָא הוּא רְזָא דְכְּתִיב וְיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון נָעַר. דְּאָף עַל גַּב דְּאִיהוּ נָעַר לְתַתָּא לְקַבְּלָא גְהוּרָא לֹא יְמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֱהָל כְּמַה דְאַתְפְּגִים דָּא חֵי גַמִּי אֲתַפְּגִים דָּא. אָף עַל גַּב דְּזוּנָא קְדִישָׁא הָיָה לֵיהּ בֵּינן דְאַתְפְּגִים סִיְהָרָא חֵי הוּא וְדָאִי לֹא אֲשַׁתְּזִיב בְּלַחְדוּי מְנִיָּה מַהֲהוּא גּוֹוּנָא מְמִשׁ וְהָא אֲתַמַּר זְכַאִין אִינִין צְדִיקָאִי דִידְעִין רְזִין דְאוּרִיָּתָא וּמִתְדַּבְּקִין בֵּיהּ בְּאוּרִיָּתָא וּמְקִיָּמִין קְרָא דְכְּתִיב (יהושע א') וְהָיִיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה וּגּוֹמֵר וּבְגִינָה זִכּוֹן לְחַיִּי עֲלָמָא דְאַתִּי דְכְּתִיב (דברים ל') כִּי הוּא תִּיּוֹד וְאַרְךָ יָמֶיךָ וְגוֹמֵר בִּילְאִיו:

Yosef le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sha'arei Kedusha, Part 2, Chapter 4

מספר שערי קדושה ח"ב שער ד'

The lust for pleasure is worse than everything we have already discussed, for gluttony leads a person to covet, to theft, false oaths, hatred of other people, and jealousy. An example of this is Esav, who said (Genesis 25:30), "Pour now." Regarding this it is said; (Proverbs 23:2) "Put a knife to your throat, if you be a man given to appetite." For they will lead him to eat all kinds of forbidden food. It is written; (Ecclesiastes 6:7) "All a person's toil is for his mouth." It is also written; (Proverbs 13:25) "The belly of the wicked is always

תַּאֲוֹת הַתַּעֲנוּגִים רָעָה מְכַל הַנּוֹכַח לְעִיל בִּי בְהִיּוֹתוֹ גְּרַגְרָן יְבִיאָהוּ לְיַד חֲמֻדָּה וְגִזְל וּשְׂבוּעַת שֶׁקֶר וְשִׁנְאֵת הַבְּרִיּוֹת וְקִנְיָא דוֹמָה לְעֵשָׂו שְׁנָאֲמַר בּוֹ (בראשית כ"ה) הֲלַעֲיִטְנִי נָא וּגּוֹ' וְעֲלִיו נֶאֱמַר (משלי כג) וְשִׁמְתָּ סַכִּין בְּלַעַךְ אִם בְּעַל נֶפֶשׁ אֶתָּה בִּי עַל יְדֵי כֵן יֵאכַל גִּבְלוֹת וּטְרָפוֹת וְכָל מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת וְכְתִיב (קהלת ו') כָּל עֲמַל הָאָדָם לְפִיָּהּ וּגְמוּלָהּ וּבְגִינָה זִכּוֹן לְחַיִּי עֲלָמָא דְאַתִּי דְכְּתִיב (משלי י"ג) וּבִטָּן רֶשָׁעִים

lacking.” And it is written; (Deuteronomy 32:15) “And Yeshurun became fat ... and forsook the God, Who made them.” For it leads him to deny God, may He be Blessed, as is written; (Proverbs 30:9) “Lest I be full and deny, and say, Who is God?” A child is not punished for any sin, but a wayward and rebellious son, who ate a *tartemor* [weight] of meat and [drank the volume of] half a *log* of wine, is punished by stoning. Our Rabbis, of blessed memory, said; (see Ta'anit 11a) The practice of the wicked is; (Isaiah 22:13) “Eat meat and drink wine ...” About this it says; (ibid., v.14) “If this sin be atoned for you, until you die.” And Eliyahu, of blessed memory, told Rabbi Yehuda (Berakhot 29b), “Do not become drunk and you will not sin.”

Practical Law:

Rambam, Laws of Prayer, Ch. 1

(1) Ezra and his Court instituted a prayer consisting of eighteen blessings in a specific order [the silent prayer known as the *Amidah* or *Shmoneh Esrei*]. The first three blessings consists of praise of God, the last three are thanks, and the middle blessings contain requests for all the main needs of the individual and the community. Their intention was that the blessing be easy for everyone to pray and to learn, so that the prayer of people who have difficulty expressing themselves would be as complete as that of eloquent people. For this reason, too, they composed all the blessings and prayers to be said by all of the Jewish People, so that the idea of every blessing would be easy to say even for people who don't speak well. (2) They also decreed that the number of prayer services be equal to the number of the sacrifices: two prayers every day, corresponding to the two continual-offerings. They further decreed that on every day when there is an additional [*mussaf*] sacrifice, there be a third prayer service, corresponding to the additional sacrifice. The prayer that corresponds to the morning continual-offering is called *shacharit* [the morning prayer]. The prayer that corresponds to the afternoon continual-offering is called *mincha* [the afternoon prayer]. The prayer that corresponds to the additional-offering is called *mussaf* [the additional prayer].

תְּחַסֵּר וּבְתִיב (דברים ל"ב) וַיִּשְׁמֵן יִשְׂרָאֵל וַיִּטּוֹשׁ אֱלֹהִים עָשָׂהוּ כִּי מְבִיאֵוּ לְכַחוּשׁ בְּשֵׁם יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (משלי ל') פֶּן אֲשַׁבַּע וּכְחַשְׁתִּי וְאִמַּרְתִּי מִי ה' וְעַל כָּל הַעֲבִירוֹת אֵין הַקֶּטֶן נֶעְנֵשׁ וּבֶן סוֹרֵר וּמוֹרֵה שְׂאֵבֶל טְרִימֵר בְּשָׂר וְחִצֵּי לוֹג יֵין נִסְקֵל וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה מְנַהֵג הַרְשָׁעִים (ישעיה כ"ב) אֲכַל בְּשָׂר וְשִׁתוֹת יֵין וְכו' וּבְתִיב (שם) אִם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תִּמָּתוּן וְאָמַר אֱלֹהֵיו זְכוֹרוֹנוּ לְבִרְכָה לְרַבִּי יְהוּדָה לֹא תֵרוּי וְלֹא תִחָטָא:

הלכה

הרמב"ם הלכות תפלה פרק א'

א עֲזָרָא וּבֵית דִּינָא תִּקְנוּ שְׁמוֹנֵה עֶשְׂרֵה בְּרָכוֹת עַל הַסֵּדֶר שֶׁלֹּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת שְׁבַח לַה' וְשֶׁלֹּשׁ אַחֲרוֹנוֹת הוֹדְיָה וְאַמְצָעִיּוֹת יֵשׁ בְּהֵן שְׂאֵלֶת כָּל הַדְּבָרִים שֶׁהֵן כְּמוֹ אֲבוֹת לְכָל חִפְצֵי אִישׁ וְאִישׁ וְלִצְרֵכֵי הַצָּבוּר כֻּלָּן בְּדֵי שִׂיחָיו עֲרוֹכוֹת בְּפִי הַכֹּל וְיִלְמְדוּ אוֹתָן וְתִהְיֶה תְּפִלַּת אֱלֹהִים הַעֲלִיגִים תְּפִלָּה שְׁלֵמָה כַּתְּפִלַּת בְּעַל הַלְשׁוֹן הַצָּחוּה. וּמִפְּנֵי עֲנִין זֶה תִּקְנוּ כָּל הַבְּרָכוֹת וְהַתְּפִלוֹת מְסוּדָרוֹת בְּפִי כָּל יִשְׂרָאֵל בְּדֵי שִׂיחָא עֲנִין כָּל בְּרָכָה עָרוּף בְּפִי הַעֲלִיג. ב וְכֵן תִּקְנוּ שִׂיחָא מְנִין הַתְּפִלוֹת כְּמִנִּין הַקְּרִבָּנוֹת שְׁתֵּי תְּפִלוֹת בְּכָל יוֹם כְּנֻגַד שְׁנֵי תְּמִידִין וְכָל יוֹם שִׂישׁ קָרְבָן מוּסָף. תִּקְנוּ בּוֹ תְּפִילָה שְׁלִישִׁית כְּנֻגַד קָרְבָן מוּסָף וְתְּפִלָּה שְׁהִיא כְּנֻגַד תְּמִיד שֶׁל בִּקְרָה הִיא הַנִּקְרָאת תְּפִלַּת הַשַּׁחַר. וְתְּפִלָּה שְׁכְּנֻגַד תְּמִיד שֶׁל בֵּין הָעֲרִבִים הִיא הַנִּקְרָאת תְּפִלַּת מְנַחָה וְתְּפִלָּה שְׁכְּנֻגַד הַמוּסָפִין הִיא הַנִּקְרָאת תְּפִלַּת הַמוּסָפִין: